

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА XII КЛАС
КОМПОНЕНТ *БЪЛГАРСКИ ЕЗИК*
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по български език в дванадесети клас разширява и допълва знанията, уменията и отношенията, свързани със системата на съвременния български книжовен език и с изграждането на комуникативните компетентности на учениците.

С оглед развиването на социокултурните компетентности програмата предлага възможности за усъвършенстване на уменията на учениците да търсят, анализират и синтезират информация от различни информационни източници, както и на уменията да повишават резултатността на речевото си поведение в комуникативната практика.

По отношение на развиването на езиковите компетентности в програмата са включени теми, насочени към прилагане в речевата практика на лексикалната норма на съвременния български книжовен език, както и към работа с различни по стил и по жанр текстове с обща тема.

Във връзка с развиването на комуникативните компетентности в устното и в писменото общуване в учебната програма е предвидено развиване на уменията за участие в интервю при кандидатстване, за създаване на мотивационно писмо при кандидатстване за работа, за създаване на реферат.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
СОЦИОКУЛТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Съобразява езиковия си изказ с различни типове ситуации в социокултурните сфери. Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит и спрямо познанията, които има за гражданското общество. Търси, анализира и синтезира информация от различни информационни източници, обработва я и я използва за решаване на комуникативни задачи. Подбира самостоятелно начините за успешно публично представяне на различни видове информация.
ЕЗИКОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Владее книжовните езикови норми. Разпознава и редактира стилно-езикови грешки. Използва уместно езиковите средства за създаване на текст съобразно социокултурната сфера при изпълнение на комуникативни задачи.

КОМУНИКАТИВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<i>Слушане</i> Сравнява и анализира гледни точки при участие в интервю за кандидатстване. <i>Четене</i> Сравнява и анализира гледни точки при четене на текстове от различни функционални стилове. <i>Говорене</i> Спазва правоговорната норма. Участва в интервю за кандидатстване за работа или за обучение. <i>Писане</i> Спазва книжовните езикови норми. Създава в писмена форма: - мотивационно писмо - реферат

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1. Речевото поведение в комуникативната практика	Познава начините за постигане на успешност на речевото поведение в комуникативната практика. Прилага при общуване принципа на сътрудничество, осигуряващ резултатно речево поведение. Владее средствата за вежливо речево поведение.	
2. Прилагане на лексикалната норма в речевата практика (езиков практикум)	Разпознава лексикални грешки и ги редактира.	
3. Анализ и редактиране на стилистични грешки (езиков практикум)	Разпознава стилистични грешки и ги редактира. Разграничава понятията стилистична грешка и стилистичен ефект.	стилистична грешка стилистичен ефект
4. Работа с различни по стил и по жанр текстове с обща тема/с един и същ предмет на общуване	Определя темата, микротемите, ключовите думи и изрази на текст. Извлича и анализира смисли от текст/от текстове, различни по стил и по жанр. Анализира структурни и композиционни части на текст.	

	Открива, анализира и редактира грешки в текст. Оценява идеи, тези и аргументи в текста в съответствие със своя опит и спрямо познанията, които има за гражданското общество.	

В часовете за развиване на комуникативните компетентности в компонента *БЪЛГАРСКИ ЕЗИК* се предвиждат 15,5 часа върху следните теми:

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Интервю при кандидатстване за работа, за обучение	Познава особеностите на интервюто при кандидатстване за работа, за обучение. Формулира отговори на поставените въпроси, като се съобразява със специфичните изисквания на интервюиращия и с изискванията за нормативно, уместно и учтиво речево поведение. Спазва правоговорната норма.	интервю при кандидатстване за работа, за обучение
Мотивационно писмо	Познава особеностите на мотивационното писмо. Подбира необходимата информация съобразно адресата и целта на създаване на мотивационното писмо. Създава мотивационно писмо. Съобразява се с изискванията за графично и структурно оформяне на мотивационното писмо. Спазва книжовните езикови норми.	мотивационно писмо
Реферат	Познава особеностите на реферата. Създава реферат. Спазва книжовните езикови норми.	реферат

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет **БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА** в XII клас е 93 часа – 46,5 часа за български език (от които 15,5 часа за развиване на комуникативните компетентности) и 46,5 часа за литература (от които 15,5 часа за развиване на комуникативните компетентности).

Седмичният брой часове за изучаване на учебния предмет **БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА** в XII клас е 3 часа – 1,5 часа за български език (от които 0,5 часа за развиване на комуникативните компетентности) и 1,5 часа за литература (от които 0,5 часа за развиване на комуникативните компетентности).

Препоръчително разпределение на часовете в компонента БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

За нови знания	33 %
За упражнения	43 %
За преговор	6 %
За обобщение	6 %
За контролни и за класни работи	12 %

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Съотношение при формиране на срочна и на годишна оценка:

Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	60 %
Оценки от контролни и от класни работи	20%
Оценки от други участия (работа в часовете, изпълнение на домашни работи, работа по групи и др.)	20 %

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Умения за общуване на чужди езици	Развиване на умения за създаване на мотивационно писмо чрез сравняване на различни модели.
Дигитална компетентност	Използване на книги от електронни библиотеки и на други електронно базирани информационни източници (речници, енциклопедии, бази данни) за изпълнение на конкретна комуникативна задача. Използване на мултимедия за представяне на продукти от изпълнение на конкретна комуникативна задача.
Умения за учене	Самонаблюдаване и наблюдаване на съучениците, упражняване на самоконтрол при изпълняване на дидактически и/или комуникативни задачи, както и при учене с цел определяне на собствените силни и слаби страни, на собствения стил на учене.
Социални и граждански компетентности	Общуване в различни среди чрез демонстриране на толерантност и чрез изграждане на взаимно доверие. Общуване чрез изразяване и разбиране на различни гледни точки.
Инициативност и предприемчивост	Формиране на инициативност при постигане на поставените лични, професионални и обществени цели.

PROFEKT